

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 Supervisory Skills of Administrators and Desired Characteristics of Students in Municipal Schools, Region 1

พีรพัฒน์ รุ่งเรือง*

Peeraphat Rungruang

มัทนา วังถนอมศักดิ์**

Manttuna Wangthanomsak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัด เทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จำนวน 38 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยคือแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารตามแนวคิด ของไวลส์ (Wiles) และเลิฟเฟิล (Lovell) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดของกระทรวง ศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purposes of this research were to identify the 1) the supervisory skills of administrators 2) desired characteristics of students municipal schools, Region 1, and 3) the relationship between supervisory skills of administrators and the desired characteristics of students in municipal schools in Region 1. The sample used in this research was taken from 38 municipal schools in Region 1. The research instrument used was a questionnaire concerning supervisory skills of administrators, based on Wiles and Lovell, and desired characteristics of students, based on the

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Ministry of Education. The data was analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product – moment correlation coefficient. The research results were: 1) The supervisory skills of administrators in municipal schools, Region 1, as a whole and individually for each item, were found at a high level, 2) The desired characteristics of students in municipal schools, Region 1, as a whole and individually for each item, were found at a high level, and 3) There was a relationship between the supervisory skills of administrators and the desired characteristics of students in municipal schools, Region 1 at .05 level of significance.

บทนำ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันกำลังเคลื่อนเข้าสู่สังคมแห่งความรู้ที่แพร่กระจายและเชื่อมโลกให้เป็นหนึ่งเดียวด้วยวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสำคัญของการพัฒนาประเทศ และการแข่งขันระหว่างนานาชาติ มิได้ขึ้นอยู่กับระบบทุน ทรัพยากร ธรรมชาติ เครื่องจักร หรือแรงงานชั้นกรรมมาชีพอีกต่อไป แต่จะขึ้นอยู่กับศักยภาพ และคุณภาพของคนเป็นสำคัญ โลกในอนาคตจึงเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่มีกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพจะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้า โลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถ ประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาค้นคว้ามุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้ พื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งข้อความดังกล่าวได้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต

และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การบริหารจัดการงานในโรงเรียนประกอบด้วยงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานบุคลากร และงานงบประมาณการเงิน ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา หนึ่งในกระบวนการนี้คือกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษา และครู ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่างๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ยังพบกับปัญหา เช่น ปัญหาด้านวิชาการ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาในระดับกลาง โดยประเด็นที่ระบุว่าเป็นปัญหา 3 อันดับแรก คือ ไม่มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาล รองลงมาคือ ขาดการนำผลการนิเทศโรงเรียนมาพัฒนาการจัดการศึกษา และขาดการนิเทศโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ปัญหาที่ระบุว่ามีอยู่ในระดับปานกลาง คือ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และบุคลากรได้รับมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้พบ

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เรื่อง ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำรายงานการประเมินการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับขั้นพื้นฐาน ผลลัพธ์ผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4 ด้าน จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ วิชาการ ทักษะ ความคิด ทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการทำงาน และคุณลักษณะการเป็นพลเมืองที่ดี และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามวิชา พบว่า ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีคุณภาพพอใช้ทุกรายวิชา (ร้อยละ 44.66-66.10) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษมีผู้เรียนที่ต้องปรับปรุงเป็นจำนวนมาก ร้อยละ 33.02, 38.30 และ 34.44 ตามลำดับ ผลการประเมินในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ทุกด้าน โดยด้านลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดี ร้อยละ 26.47 ด้านทักษะความคิด ร้อยละ 5.28 และพบว่าผู้เรียนที่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ต้องปรับปรุงอย่างมาก ในด้านทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการทำงาน ร้อยละ 24.95 และจากรายงานผลการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ภาคเรียนที่ 1

ประจำปีการศึกษา 2552 ได้พบปัญหาจากการนิเทศ ดังนี้ 1) การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาและแต่ละสายชั้นยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง 2) การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ครูยังไม่นำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ 3) การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การเขียน ยังมีนักเรียนอ่อนเรื่องการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ และ 4) ครูใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้้น้อยมาก นอกจากนี้ บุญ คำไจหนัก ได้ศึกษาการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูนพบว่า ในการปฏิบัติกรนิเทศภายในทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศ ให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมการนิเทศโดยการส่งเสริมให้ครูมีการนิเทศกันเอง สำหรับปัญหา ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า ขาดงบประมาณและงานธุรการมาก ไม่มีเวลานิเทศ ทำให้การปฏิบัติงานนิเทศภายใน ไม่เป็นไปตามกำหนดเวลาในปฏิทินปฏิบัติงาน ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่บรรลุตามเป้าหมาย ประไพพิศ วุฒิสุข ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการนิเทศการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการนิเทศการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 เป็นดังนี้ 1) ควรจัดทำคู่มือการนิเทศการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้นิเทศ 2) ควรปรับปรุงการนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนรู้ ตามที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง 3) ควรปรับปรุงนโยบายและกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนตามความถนัดและวิชาเอก 4) ควรสืบสาน

จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชนด้วยการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และดนตรีศรีสุธรรม ได้ศึกษาวิจัยการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนิเทศภายใน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ปัญหาที่มีระดับความถี่สูงสุดคือ ขาดประสบการณ์สอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รองลงมาคือ ขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงวางแผน

จากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีปัญหาอีกมาก การนิเทศการศึกษภายในสถานศึกษามีประโยชน์หลายประการ คือ ทำให้ครูสอนได้ตรงตามเป้าหมาย ทำให้ความเคลื่อนไหวทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้บุคลากรมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการและปฏิบัติงานโดยเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ และช่วยให้สถานศึกษาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการนิเทศการศึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาในทุกๆ ด้านดีไปด้วย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรตระหนักอยู่เสมอว่า จะทำอย่างไรให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ใช้กระบวนการบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย โดยเป้าหมายที่สำคัญคือคุณภาพของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งจะประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้วจะทำให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอีกด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดนั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่างๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
2. เพื่อทราบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหาร ด้านการวางแผนจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แหล่งค้นคว้าต่างๆ ขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างวิจัยจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอโครงร่างวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา และขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือสำหรับการใช้ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.6 ทุกข้อ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน และความเที่ยง (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.998 เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำเป็นรายงาน

ผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้ รูปแบบการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) โดยใช้สถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 43 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด และใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ในการเลือกโรงเรียน กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนจำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 2 คน และพนักงานครู 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารตามแนวคิดของไวลส์ (Wiles) และเลิฟเฟล (Lovell) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของผู้เรียนตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำบันทึกถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระและพนักงานครูสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ
- 2) การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปส่งข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.60) ทักษะด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.68) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.71) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.70) และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ มีวินัย ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) ซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.61) ใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.62)) มีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.61) รักความเป็นไทย ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.68) มุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.67) อยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (Y_{tot}) ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.732$) ทุกด้าน โดยทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะการเป็นผู้นำ (X_1) มีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = 0.857$) และทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (X_3) มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.600$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 รายด้านพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้นำ (X_1) ด้านกระบวนการกลุ่ม (X_3) และด้านการประเมินผล (X_5) ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้าน

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีทักษะการนิเทศการศึกษาในด้านทักษะการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่สร้างความเป็นผู้นำทำให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการยอมรับในวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน กระตุ้นให้ครูมีความคิด และผู้บริหารยังช่วยเสนอแนวความคิดวิธีการสอนใหม่ๆ ตลอดทั้งการแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู ช่วยให้การดำเนินงานปฏิบัติเพื่อให้ครูเป็นผู้มีความรู้ในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เกี่ยวกับการสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สนใจปัญหาและความต้องการของครูด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน จริงใจ ยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู มีความเข้าใจบุคลิกภาพที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และสร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีทักษะด้านกระบวนการกลุ่มหาวิธี มอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึงเพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงานสามารถดำเนินงานร่วมกับผู้ร่วมงาน มีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน โดยสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมายปลายทางของงาน และมีการสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในการทำงานของกลุ่มในคราว

ที่จำเป็น ทักษะด้านการบริหารงานบุคคลที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตน ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือ มีการจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ แก่ครู รวมทั้งอาจมีการเปลี่ยนตัวบุคลากรและการเลือกบุคลากรใหม่เพื่อมาปฏิบัติงานตามความเหมาะสมของงาน ตลอดจนการมีทักษะด้านการประเมินผล โดยมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เก็บรวบรวมหลักฐานต่างๆ อย่างมีระบบ คอยให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่มให้ดีขึ้น ส่งเสริมให้มีการประเมินผลตนเองเพื่อนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุระ พรหมณ์กระโทก ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ของครูในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพงษ์ อังศุจินดา ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพิศ วุฒิสุข ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการนิเทศการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศการใช้หลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละครั้งทุกครั้งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของดนตรี ศรีสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนได้นิเทศครบทั้ง 5 ด้าน โดยมีการนิเทศอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลรัตน์ สุวรรณสายะ ได้ศึกษาวิจัยการบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละระดับอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ได้แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม แสดงออกซึ่งความหวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง ปฏิบัติตนตามลัทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ และเป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือทุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดโดยไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน

ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ มีวินัย ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติตน ตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ไม่เรียนรู้ ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งใจเรียน และเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ผู้เรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใช้ทรัพยากรและทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงและเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งใช้เวลาอย่างเหมาะสม และมีการวางแผนการเรียน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ซินชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน แสดงออกถึงการรักความเป็นไทย โดยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญู กตเวทิต์ต่อผู้มีพระคุณ สามารถชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต และเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ ช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุข อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน และช่วยดูแลรักษา

สาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทั้ง 8 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านการรักษาดิน ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ไม่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริดา แยมกลิ่น ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการนิเทศการศึกษาในด้านต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทักษะในด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น สามารถชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีการเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่มเพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติงาน มีการเสนอแนะความคิดวิธีการสอนใหม่ๆ แนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู ส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ มีการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ สร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอกัน และกัน ตลอดจนมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ครูมีความคิด

สร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ จะสามารถสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน การยอมรับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล การสนใจในปัญหาและความต้องการของครู การยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู การสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน การให้ความช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอนและแนะนำให้ครูได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา การสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน การแสดงความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น ส่วนทักษะในด้านกระบวนการกลุ่ม มีทักษะในด้านการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่ม การอภิปรายร่วมกันเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกันอย่างมีเหตุผล การดำเนินงานร่วมกัน การประเมินผลการทำงานของกลุ่ม และการสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในการทำงานของกลุ่ม ทักษะในด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะในด้านการสรรหาสมาชิกใหม่ของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน การให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ การสับเปลี่ยนตัวบุคคลากร การจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถของครู และการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป และทักษะในด้านการประเมินผล เป็นทักษะในด้านการประเมินผลตามกระบวนการในการทำงาน การเก็บรวบรวมหลักฐานต่างๆ อย่างมีระบบ การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผลการทำงานของกลุ่มได้ การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น การช่วยสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง ส่งเสริมการประเมินผลตนเอง

และเพื่อนร่วมงานเพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวย่อมส่งผลทำให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ในทุกๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แล้วจะไปสู่คุณภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต การยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ มีวินัย การยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ใฝ่เรียนรู้ ความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อยู่อย่างพอเพียง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งมั่นในการทำงาน ความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย รักความเป็นไทย ความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และมีจิตสาธารณะ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคมด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร ชินสุวรรณ ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทการนิเทศงานวิชาการ

ภายในโรงเรียนโดยภาพรวม 6 งาน เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานวัดผลและประเมินผลงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้งาน การเรียนการสอน งานนิเทศภายใน งานห้องสมุด และงานสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมล ยงยันต์ ได้ศึกษาวิจัยการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดประถมศึกษา อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่มาก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 แต่ละด้านพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะด้านการประเมินผล ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนอาจได้รับการปลูกฝังจากผู้ปกครอง ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย ได้ฟังเพลงชาติทุกวัน เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ อยู่เสมอ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือกับผู้ปกครอง เช่น ไปทำบุญที่วัด ไปร่วมงานมงคลต่างๆ เป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้ด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะมีทักษะการนิเทศการศึกษาด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรจัดระบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมหรือนำ IT เพื่อการบริหารงานบุคคลมาใช้ในการบริหารงาน
2. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนควรให้ความสำคัญในการช่วยปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงและเก็บรักษาดูแลอย่างดี และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน บนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทักษะการนิเทศการศึกษาในด้านต่างๆ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- ดนตรี ศรีสุวรรณ. (2549). **การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญ คำใจหนัก. (2545). **การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาศึกษาจังหวัดลำพูน. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประไพพิศ วุฒิสุข. (2547). **กระบวนการนิเทศการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตร** สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประยูร ชินสุวรรณ. (2546). **การศึกษาดูงานการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปรีชญา เวสารัชช์. (2545). **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักการปฏิรูปการศึกษา.
- พิมล ยงยันต์. (2547). **การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิริดา แยมกลิ่น. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริพงษ์ อังคจินดา. (2546). **กระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิโรจน์ มิ่งขวัญ. (2553 มกราคม 7). สถิติเด็กทำผิดกฎหมายมากขึ้นมีเกือบ 5 หมื่นคดี. **ไทยรัฐ**, สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2553, จาก http://th.88db.com/th/Knowledge/Knowledge_Detail.page?kid=751904
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ ฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา. (2552). รายงานผลการนิเทศการศึกษา
ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2552. นครปฐม:
เทศบาลนครนครปฐม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). รายงานการวิจัย การบริหารจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุระ พรหมณ์กระโทก. (2545). ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ของครูในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุบลรัตน์ สุวรรณสายะ. (2551). การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. ปัญหาอุปสรรคของการบริหารและการจัดการศึกษา. สืบค้นเมื่อ
27 กันยายน 2553, จาก http://teacher.snru.ac.th/chaia/admin/news/files/refrom_education.doc

Best, J.W. (1970). **Research in Education**. New York : Prentice, Inc..

Kimball, W. and Lovell, J.T. (1967). **Supervision for Better Schools**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Cronbach, L.J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper & Row Publisher.

Rensis Likert. (1967). **The Human Organization**. New York: McGraw – Hill.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Journal for Educational and Psychological Measurement, (3), 608.